

Vse, kar zahteva interes države!

Na svetu se vse spreminja, tudi način vojskovanja. Nekdaj je bila vojna po večini omejena na bojišče, kjer sta merili svojo moč sovražni vojski ter se borili za zmago. Danes pa je meja med fronto in zaledjem zabrisana. Danes je vsak najmanjši kot v državi izpostavljen nevarnosti napada. Tako postaja vsa država fronta in vsi državljani branilci domovine, četudi ne nosijo vojaške uniforme. Zavest o tem, da je v sedanjem času vsak državljani poklican, da sodeluje pri zavarovanju državne varnosti in neodvisnosti, mora prodreti do zadnje bajte v naši domovini in prešiniti vsakega člana našega naroda. Vsak mora svoje zasebne interese podrediti najvišjim interesom skupnosti. Slova, red in disciplina, ki so bistven pogoj za zmago na fronti, mora vladati tudi na fronti ljudstva v zaledju. Le tako more narod dati iz sebe najhujši odpor in največjo silo, ki je v sedanjih časih potrebna. Fronta ljudstva v zaledju mora biti urejena, močna in zvesta. Smeli bi to fronto imenovati — da se poslužimo najnovejšega izraza — četrto kolono (prve tri tvorijo vojske: 1. na kopnem, 2. na morju in 3. v zraku). Ta četrta kolona (fronta ljudstva) je tudi poklicana, da skrbno pazi na morebitno zbiranje in delovanje zloglasne pete kolone, ki jo tvorijo špijoni in tujci, ki se trudijo v zvezi z domačimi izdajalci ustvariti sovražne postojanke v državi.

Naša država je nevtralna ter bo tudi, v kolikor je to odvisno od njene volje, v bodoče ostala nevtralna. Naša vlada skrbno pazi na to, da nas ne bi kdo zapletel v vojno. Nočemo se mešati v spore velikih, ker menimo, da imajo veliki dovolj moči in sredstev, da sami sebe lahko branijo in ohranijo. Odločilni činitelji Jugoslavije samo želijo, da ne postane naša država bojišče in ljudstvo Jugoslavije žrtev kakega napada. V dobi modernega tehničnega napredka pa je nevtralnost teže ohraniti kot kdaj prej. Nekdaj je za nevtralnost zadostovala nepristranska službena politika in nebriga ljudstva. Danes je nevtralnost pritegnila v svoje območje vse pojave javnega mnjenja in razpoloženja. Danes je samo še dovoljeno misliti, kar kdo hoče, dati svoji misli tudi zunanega izraza, ni dovoljeno. Vojskujoče se države so vedno bolj občutljive za javne manifestacije mnjenja in razpoloženja. Državna oblast ima zato dolžnost, da ohrani nevtralnost tudi na tem področju, kar ni lahko spričo živahne propagande, ki jo vršijo vojskujoče se države z radijem, letaki, knji-

žicami in govoricami. Zato je morala naša vlada izdati stroge ukrepe, da se zavaruje in ohrani naša nevtralnost v vsakem pogledu.

Brambna moč države je v veliki meri odvisna od njenega gospodarstva, ki je v tesni zvezi z narodno obrambo in socialnim redom. Zato je naša vlada izdala posebno uredbo o obrambnem gospodarstvu, ki ga bo vodil državni upravni aparat v zvezi s posebnim odborom gospod. strokovnjakov. Posebna uredba pa je naperjena proti tistim »gospodarskim« ljudem, ki hočejo sedanje razmere izkoristiti v lahko lastno obogatitje. Kakor se po končani bitki na bojišču pojavijo hijene, da se lotijo mrtvih trupel padlih vojakov, tako se med vojno pojavijo med ljudstvom hijene v

obliki špekulantov, verižnikov in navijalcev. Ti hočejo ljudstvu izpiti živo kri ter ga oguliti do kože. Uredba predvideva zoper take ljudske pijavke stroge kazni: konfinacijo, prisilno delo in kazni, ki jo izreče kazensko sodišče. Naj bi se zoper te ljudske in državne škodljivce postopalo z brezobzirno doslednostjo in največjo strogostjo! — Vsakdo naj se zaveda svojih dolžnosti do svojega bližnjega in vsega naroda. Vsak pa, ki bi skušal delovati zoper blagor ljudstva in države, naj preizkusi vso strogost zakona. Ni nobenega razloga za malodušnost, zato ji tudi med nami ni mesta. Vsak naj stori vse svoje dolžnosti do naroda in države. S tem bo tudi najbolj koristil sebi in svojemu ljudstvu.

Po Jugoslaviji

Občinske volitve na Hrvaškem

Na trojiško nedeljo, 19. maja, so bile v bavnini Hrvatski občinske volitve, ki se niso vršile v največjih mestnih občinah. Za te volitve je bil izdan nov volilni red, ki je določal javno glasovanje. Vodstvo Hrvatske seljačke stranke je te volitve proglasilo kot nepolitične, usmerjene v gospodarsko in socialno smer. Dejansko pa ni bilo mogoče kakor pri nobenih, tako tudi ne pri občinskih volitvah izključiti politiko. Ta se je uveljavila kakor pri postavljanju kandidatnih list, tako tudi zlasti pri glasovanju. V hrvaških občinah je povsod zmagala HSS. Mnogo je bilo takšnih občin, kjer sploh ni bilo nobene druge kandidatne liste kot edino lista HSS. V teh občinah kajpada udeležba pri glasovanju ni bila velika. V mešanih občinah, to je v tistih, kjer prebivajo Hrvati in Srbi, je bila postavljena skupna lista HSS in SDS (Samostojne demokratske stranke), poimenovana lista KDK (Kmečko-demokratske koalicije). V čisto ali po večini srbskih občinah sta si bili nasprotni listi SDS in JRZ. Poslednja lista je v srbskih občinah dosegla velike uspehe. — Uradno ugotovljen izid občinskih volitev je naslednji: Volitve so se vršile v 625 občinah. Večino mandatov v teh občinah so dobile: HSS v 425 občinah, KDK v 116 občinah, SDS v 27 občinah, JRZ v 20 občinah, HSS in muslimani v 4 občinah, HSS in Nemci v 1 občini, KDK z različnimi skupinami v 1 občini, SDS z drugimi srbskimi strankami v 1

občini, JRZ in zemljoradniki v 1 občini, skupna srbska lista v 8 občinah, izvenstrankarska srbska lista v 18 občinah, muslimani v 2 občinah, izvenstrankarske meščanske liste v 2 občinah, neodvisne (večinoma pristaši HSS) v 2 občinah, levičarska v 1 občini, zemljoradniki v 1 občini, Nemci v 3 občinah, razne liste v 2 občinah.

Boj proti jetiki še ne bo končan, ko bo sedanja krvava vojna prenehala ter se spremenila v mir. Jetika je še vedno bolezen, ki zahteva največ smrtnih žrtev med našim ljudstvom, osebno med doraščajočo mladino. Jetika je še zmiraj ena izmed najnevarnejših ljudskih kug, ki neusmiljeno kosi med vrstami našega naroda. Borbo proti jetiki vodi v naši domovini že 10 let Protituberkulozna zveza ter jo bo vodila naprej. Storila je že izredno mnogo za to, da bi se boj proti jetiki razširil. Obenem je vztrajno opozarjala našo javnost na to, da naj čim bolj podpre tiste nesrečneže, ki so postali žrtev jetike ter si skušajo z vsemi sredstvi rešiti življenje in pridobiti zdravje. Pretekli teden je bil protituberkulozni teden. Letošnjemu protituberkuloznemu tednu je zveza postavila vrhovno geslo: »Noben jetični bolnik ne sme ostati brez bolniške postelje!« S tem je bila vsa naša javnost opozorjena na to, da ne zadostuje samo običajno ugotavljanje jetike kot najnevarnejše morilke in tudi ne sočustvovanje z resničnimi žrtvami te bolezni, marveč je potrebna denarna pomoč siromašnim bolni-

Ptica — vlomilka. V nekem vestfalskem kraju so v neki hiši ugotovili, da si je bila neka žolna polskala dohod v stanovanje. Z vztrajnim delom je ptica s kljunom predrla enega izmed okenskih okvirov in skozi to luknjo je potem lahko uhajala v stanovanje. Zdi se, da je ptica, ki je drugače tako plašna, zavoljo pomanjkanja hrane v tej zimski postala na tako nenavadno način vlomilka. Proti nepotrebnemu razsipavanju blaga. Da bi preprečile nepotrebno razsipavanje z blagom, so nemške oblasti za oblačilno industrijo izdale odredbo, ki dovoljuje za bodočnost samo šest oblik ovratnic. Za vsako obliko so določile največjo možno dolžino in širino. Tako sme meriti dolga ovratnica

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

21

»Ne. To naj storijo prebivalci sami. Vsi trije se naj zvečer javijo pri predsedniku vaškega sovjeta, ki ga bom imenoval. Konjenica bo sedaj obkolila vas, jaz pa bom šel v Balto, da vse uredim. Talcji bodo jutri zjutraj ustreljeni.«

Fedorja se je polasčala slabost, a zatri jo je. Resno je pogledal Klavsa in rekel:

»Ti si gospodar! Vse se bo izvršilo, kakor ukazuješ.«

»Ne! Jaz nisem gospodar!« je osorno odvrnil komisar. »Pri boljševikih ni gospodarjev, temveč so ljudje med seboj tesno povezani, da se tako zajamči zmaga svetovne revolucije.«

»Te zmage ne boste dočakali!« je smehljaje odgovoril Fedor.

»Zakaj ne?«

»Ker se bo pred teboj in tvojimi vedno dvigala neka sila, ki je ne boste mogli premagati.«

»Kaka sila?«

»Sila križa!«

»Ha, ha, križ!« se je zasmejal Klavs.

»Da, križ, ob katerem se je do sedaj zlomilo vsako trinoštvo in se bo zlomilo prej ali slej tudi vaše, čeprav ga stražijo bajoneti, strojnice in topovi.«

»Nehaj!« je nestrpno zamahnil z roko komisar. »In pojdi, drugače se bom premislil in preklical svoje prejšnje besede, če boš še dalje čvekari! o teh dvatisočletnih vesaljih, ki smo jih mi, brezbožniki, zrušili.«

Fedorja niso preplašile bratove besede. Ognjevitost je rekel:

»Vraš se, Klavs! Križa niste zrušili. Lesena in kamenita znamenja ste sicer uničili, toda v naših srcih križ živi in bo živel do zadnjega diha. On mi bo dal jutri zjutraj moč, da bom mirno, junaško gledal smrti v oči!«

»Molči, Fedor! Molči!« je jezno velel komisar. »Če te ne bi opravičevalo dejstvo, da si vse življenje prebival v tej zapuščenosti vasi in si ostal izven velikega boljševiškega pokreta, se jaz ne bi usmilil Balte. Najbolje je, da odideš. Moji pogoji so ti znani. Izpolni jih in bodi srečen zaradi moje milosrčnosti. Če bi bile druge vasi sledile vašemu zgledu, niti eden prebivalec Balte ne bi našel usmiljenja. Sosedne vasi so k sreči ostale mirne. Vaš upor je samo izjema in njegov odmev ne bo segel do izvršilnega sveta v Moskvi. Vrni se k svojim! Konjenikom bom ukazal, naj gredo naprej. Glej, da nas ne bo pozdravil kak strel! Če pade en sam strel, je vsa vas zapisana poginu. Sicer pa zložite vaše puške na kup pri vhodu v vas!«